

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

In quo sit sicut in subiecto? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

citer potest aliquid characteri attribui. Vno modo secundum rationem sacramenti: & hoc modo est signum inuisibilis gratiæ, quæ in sacramento confertur. Alio modo secundum propriam rationem characteris: & hoc modo est signum configuratum alicui principali, apud quem residet auctoritas eius ad quod aliquis deputatur: sicut milites qui deputantur ad pugnam, insigniuntur signo ducis: quo quodammodo ei configurantur. Et hoc modo illi qui deputantur ad cultum christianum, cuius auctor est Christus, characterem accipiunt, quo Christo configurantur. Vnde proprie est character Christi.

Ad tertium dicendum, quod characterem distinguitur aliquis ab alio, per comparationem ad aliquem finem, in quem ordinatur qui characterem accipit: sicut dictum est * de characterem militari, quo in ordine ad pugnam, distinguitur miles Regis a milite hostis. Et similiter character fidelium est, quo distinguuntur fideles Christi a seruis diaboli, vel in ordine ad vitam æternam, vel in ordine ad cultum præsentis ecclesiæ. Quorum primum fit per charitatem & gratiam, ut obiectio procedit: secundum autem fit per characterem sacramentalem. Vnde & character bestię intelligi potest per oppositum, vel obstinata malitia, qua aliqui deputantur ad pœnam æternam, vel professio illiciti cultus.

ar. 1. huius
ius 9.

ARTIC. IV.

Utrum character sit in potentijs animæ sicut in subiecto?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod character non sit in potentijs animæ sicut in subiecto. Character enim dicitur esse dispositio ad gratiã. Sed gratia est in essentia animæ, sicut in subiecto, ut in 2. par. dictum est *. Ergo videtur, quod character sit in essentia animæ, non autem in potentijs.

¶ 2. Præterea, Potentia animæ non videtur esse subiectum alicuius, nisi habitus vel dispositionis. Sed character (ut dictum est *) non est habitus vel dispo-

347
4 d 4 q.
1. a. 1. co.
¶ ar. 3.
q. 3.
par 2. q.
110. a. 4.
ar. 1. huius
ius 9.

dispositio, sed magis potentia, cuius subiectum non est nisi essentia animæ. Ergo videtur, quod character non sit sicut in subiecto in potentia animæ, sed magis in essentia ipsius.

¶ 3 Præterea, Potentiæ animæ rationalis distinguuntur per cognitivas & appetitivas. Sed non potest dici, quod character sit tantum in potentia cognitiva, neque etiam tantum in potentia appetitiva (quia non ordinatur, neque ad cognoscendum tantum, neque ad appetendum): similiter etiam non potest dici quod sit in utraque, quia idem accidens non potest esse in diuersis subiectis. Ergo videtur, quod character non sit in potentia animæ sicut in subiecto, sed magis in essentia.

av. prac. SED contra est, quod (sicut in præmissa definitione * characteris continetur) character imprimatur animæ rationali secundum imaginem. Sed imago Trinitatis in anima, attenditur secundum potentias. Ergo character in potentijs animæ existit.

in arg. RESPONDEO dicendum, quod (sicut dictum est *) character est quoddam signaculum, quo anima insignitur ad suscipiendum, vel alijs tradendum ea quæ sunt diuini cultus. Diuinus autem cultus in quibusdam actibus consistit. Ad actus autem proprie ordinantur potentiæ animæ, sicut essentia ordinatur ad esse. Et ideo character non est sicut in subiecto in essentia animæ, sed in eius potentia.

sed cont. Ad primum ergo dicendum, quod subiectum aliqui accidenti attribuitur secundum rationem eius ad quod propinque disponit: non autem secundum rationem eius, ad quod disponit remote, vel indirecte. Character autem directe quidem & propinque disponit animam ad ea, quæ sunt diuini cultus exequenda: & quia hæc idonee non fiunt sine auxilio gratiæ (quia ut dicitur Ioan. 4. Eos qui adorant Deum, in spiritu & veritate adorare oportet) ex consequenti diuina largitas recipientibus characterem, largitur gratiam, per quam digne impleant ea, ad quæ

quæ deputantur. Et ideo characteri magis est attribuendum subiectum, secundum rationem actuum ad diuinum cultum pertinentium, quam secundum rationem gratiæ.

Ad secundum dicendum, quod essentia animæ est subiectum potentia naturalis, quæ ex principijs essentia procedit. Talis autem potentia non est character, sed est quædam spiritualis potentia, ab extrinseco adueniens. Vnde sicut essentia animæ, per quam est naturalis vita hominis, perficitur per gratiam, qua anima spiritualiter viuit: ita potentia naturalis animæ perficitur per spiritualem potentiam, quæ est character. Habitus enim & dispositio pertinent ad potentiam animæ: eo quod ordinantur ad actus, quorum potentia sunt principia. Et eadem ratione omne quod ad actum ordinatur, est potentia tribuendum.

Ad tertium dicendum, quod (sicut dictum est *) character ordinatur ad ea quæ sunt diuini cultus. Qui quidem est quædam fidei protestatio per exteriora signa. Et ideo oportet, quod character sit in cognitua potentia animæ, in qua est fides.

In corp. art.

ARTIC. V.

Vtrum character insit animæ indelebiliter?

348

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod character non insit animæ indelebiliter. Quanto enim aliquid accidens est perfectius, tanto firmius inhaeret. Sed gratia est perfectior, quam character: quia character ordinatur ad gratiam sicut ad vltiorem finem. Gratia autem amittitur per peccatum. Ergo multo magis character.

4. d. 4. q.
1. ar. 3. q.
4. 6. Ro.
7. col. 2.

¶ 2. Præterea, Per characterem aliquis deputatur diuino cultui, sicut dictum est *. Sed aliqui a cultu diuino transeunt ad contrarium cultum, per apostasiam à fide. Ergo videtur, quod tales amittant characterem sacramentalem.

ar. 1. 6.
2. huius
quæst.

¶ 3. Præterea, Cessante fine, cessare debet & id quod est ad finem, alioquin frustra remaneret: sicut post